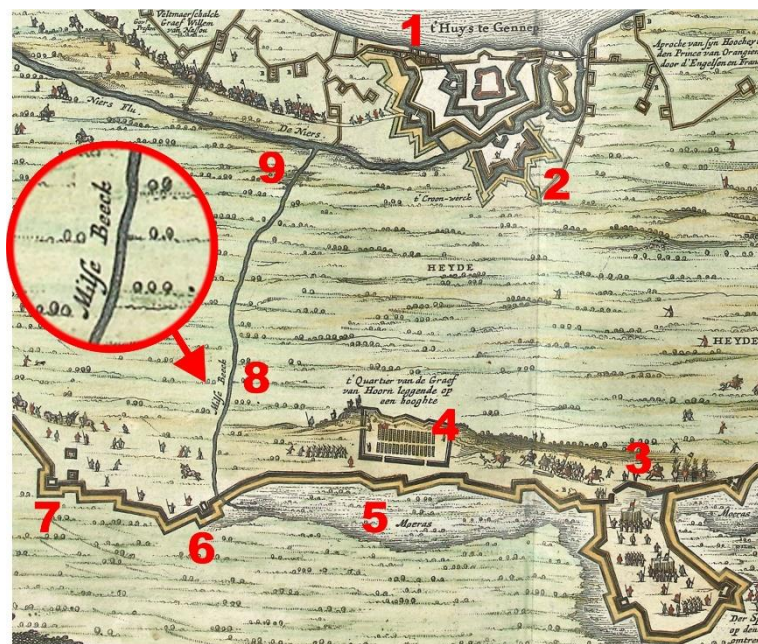

Milse Beek en Tielebeek

Onlangs is Stichting Cultuurbehoud Milsbeek er in geslaagd om de naam van de Kroonbeek te laten wijzigen in de oude naam "Milse Beek". Hierna wat meer informatie over de twee belangrijkste Milsbeekse beken.

Hier een uitsnede van de kaart van Nicolaes Visscher uit 1645 over de belegering van het Gennepershuis in 1641. Het noorden is beneden.

- 1 Het belegerde Gennepershuis bij de Maas.
- 2 Het kroonwerk bij de Bloemenstraat.
- 3 Ongeveer hier is het huidige centrum van Milsbeek.
- 4 Het deels onderzochte kamp van de Graaf van Hoorn onder de long stay parking van Emons Transport.
- 5 Dit moeras is het dal van de Ossenbergse Beek.
- 6 De Beeksche Hof aan het einde van de Onderkant.
- 7 De Kroef.
- 8 De Milse Beek, die toen ontsprong bij de Onderkant.
- 9 De stenen brug bij het einde van de Milse Beek bij de Niers.

De geel-zwarte lijnen zijn de wallen van de circumvallatielinie die Frederik Hendrik tijdens de belegering heeft laten bouwen.

Tijdens de voorlaatste ijstijd, de Saalien ijstijd van circa 300.000 tot 130.000 jaren geleden, werden de stuwwallen van onder andere de Veluwe, Reichswald en onze Sint-Jansberg gevormd. Hierbij werd de rivier de Rijn naar het westen gedwongen en stroomde deze langs de voet van de Sint-Jansberg door het Koningsven, de Diepen en de Geulderd naar Mook. Nadat de Rijn eerst bij Duisburg en later bij Elten, Nijmegen en Arnhem door de stuwwallen was gebroken nam deze haar huidige loop aan. De Niers nam bezit van de oude Rijnbedding en mondde bij Mook uit in de Maas. Later nam de Niers vanaf De Dam bij Ven-Zelderheide de huidige loop om Zelder en langs Ottersum en Gennep aan. Bij hoog water in de Rijn overstromde deze echter nog vaak bij de Duitse stad Neuss waardoor een deel van het Rijnwater door de bedding van de Niers naar de Maas stroomde. De Romeinse veldheer Drusus heeft daarom bij Neuss een dam gebouwd waardoor er minder vaak Rijnwater naar de Niers stroomde. Toch kwam er tot ongeveer 1800 n.C. nog af en toe Rijnwater door de Niers.

Het Koningsven is een restant van de bedding van de Rijn. Bij hoog water stroomde de Niers bij De Dam vaak over waardoor het hele Koningsven onder water kwam te staan. Dit water moest daarna weer afgevoerd worden. Omdat het peil van het Koningsven naar het westen toe steeds lager wordt, kon slechts een deel van het water bij De Dam terugstromen naar de Niers. Het resterende water bleef achter in de lagere delen bij Aaldonk en Milsbeek. Dit kon daar slechts langzaam weg door de oude bedding van de Niers langs de Vagevuurweg en dan via de Molenbeek naar Mook. Ook het water uit het laag gelegen Achterbroek moest via deze Molenbeek naar de Maas.

Tegenwoordig wordt een deel van het water uit het gebied Koningsven afgevoerd via de Kroonbeek. Deze beek had vroeger echter een andere naam! Rond 1000 n.C. woonden de Heren van Gennep op het Gennepershuis. Volgens eeuwenoude documenten hadden zij het recht om tol te heffen "op de stenen brugge ter Myddelsbeke". We weten onder andere van de Kleefse kadasterkaarten uit 1732 dat deze brug bij de Drie Kronen lag. Duizend jaar geleden bestond de Kroonbeek dus al, toen Myddelsbeke geheten. Het hoogtebestand van Nederland (AHN) toont ons dat deze beek niet op natuurlijke wijze is ontstaan; deze beek is ooit door mensen gegraven, mogelijk al door de Romeinen. Het is de middelste plek waar het Koningsven werd en wordt ontwaterd.

De eerste mij bekende vermelding van de beek op een kaart stamt uit 1645 n.C. Op de kaart van Nicolaes Visscher over de belegering van het Gennepershuis in 1641 is de beek vermeld als "Milse Beek". Ons dorp is genoemd naar deze beek. Stichting Cultuurbehoud Milsbeek heeft met succes de Gemeente Gennep en het Waterschap verzocht de naam van de Kroonbeek te wijzigen in "Milse Beek". Momenteel zijn we in overleg om naambordjes te plaatsen bij de beekovergangen.

Eeuwen geleden werd het laag gelegen Achterbroek ontwaterd via de Molenbeek langs Plasmolen naar Mook. Het gedeelte van de huidige Tielebeek bij de Vliegop is enkele eeuwen geleden dwars door de daar gelegen rivierduin gegraven. Hierdoor kon het water uit het Koningsven en vooral uit het Achterbroek sneller afgevoerd worden.

In een document uit 1557 wordt melding gemaakt van de verkoop van een perceel wei- en bouwland. Daarbij is vermeld dat dit grenst aan het erf van een zekere Herman van Tyll en ligt bij Middelaar en de "gemeinen Leygraaf". Oude Milsbekenaren noemden de Tielebeek altijd "dun Leigraaf". Mogelijk is de Tielebeek vernoemd naar de familie "Van Tyll". Het zou zelfs kunnen dat deze familie de beek heeft laten graven.